

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Mgr. Miroslava Demeterová

Hráme sa s textom na tvorivej dramatike

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Miroslava Demeterová
Kontakt na autora UZ: ZŠ Hodruša- Hámre 227
zshamre.skola@zoznam.sk

Názov: **Hráme sa s textom na tvorivej
dramatike**

Rok vytvorenia: 2014
**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Gabriela Bašková
ISBN 978-80-565-1001-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

OBSAH

Pracovní list č. 1: Jazykolamy.....	4
Pracovní list č. 2: Dopln chýbajúce slová v básni.....	7
Pracovní list č. 3: Commedia dell' Arte.....	9
Pracovní list č. 4: Harlekýn a Kolombína.....	10
Pracovní list č. 5: Psychogymnastické hry.....	12
Pracovní list č. 6: Jozef Gregor- Tajovský: Ondrej.....	13
Pracovní list č. 7: Dušan Dušek: Zimomriavky.....	14
Zoznam bibliografických odkazov.....	16

PRACOVNÝ LIST č. 1

JAZYKOLAMY

Trénuj si jazyk, zopakuj niekoľkokrát za sebou čo najrýchlejšie alebo súťaž so spolužiakom. Víťazí ten, kto povie jazykolam viackrát bezchybne za minútu .

A

A v tej peci myši pištia, v našej peci psík spí.

B

Brontosaurus, brontosaurica a brontosauričatá sa hádajú, ktorý z nich je najbrontosaurovatejší.

Brat akrobat, brat akrobat, brat akrobat.

C

Cila a Cyril nosia cylinder.

Č

Čie čili ste poničili?

D

Dolár - libra - rubel.

E

Ešte sa tie makovičky nevyamakovičkovali.

F

Fičúr Fero si strihá fúzy.

G

H

Hlavnú rolu Lorda Rolfa hral Vladimír Leraus.

I

Išiel pštros s pštrosicou a pštrosičatkami Pštrosou ulicou.

Išli krty na maškrtky, prvý, druhý, tretí, štvrtý. Piaty robil nanič vrty, nevzali ho na maškrtky.

J

Juro neruj Jura!

K

Kráľovná hrala na klavíri .

Keď nenaolejujeme linoleum, tak naolejujeme lampu. Keď nenaolejujeme lampu, tak naolejujeme linoleum.

Kvapka kvapla, klapka klapla.

Keďysi si si nekupovával syry.

L

Levy sa váľali dolu ľávou do válova.

Lemra lemravá, lemra lemravá, lemra lemravá.

M

Mlynár Biely bieli biely dom.

N

Naša lomenica je zo všetkých lomeníc tá najlomenicovatejšia.

Nemá Peter ani meter, meria meter ten náš Peter?

Najneobhospodarovateľnejšími, najneobhospodarovateľnejšími, najneobhospodarovateľnejšími.

Naolejuje Júlia Júliu alebo nenaolejuje Júlia Júliu? Nataška Ťažká ťažká ,
či je taška ťažká.

O

P

Pes spí, psy spia.

Popukané pukance popukali na plne popukanej panvici plnej popukaných pukancov.

Priemerný premiér prišiel na priemernú premiéru priemerného filmu o priemernom priemysle.

Pán kaplán v kapli plakal.

R

Rozprostovlasatela sa dcéra kráľa Nabuchodonozora alebo nerozprostovlasatela sa dcéra kráľa Nabuchodonozora?

Už sa tá rukavica vyrukavicovala.
lšiel pštros s pštrošicou a pštrošičatkami Pštrosou ulicou.

S

Strč prst skrz krk.

Starám sa o opice v ZOO.

Š

Šašo vešia osušku.

T

Taktika tatka praktika.

Tak ty takto tatko.

Tristotridsaťtri strieborných striekačiek striekalo na
tristotridsaťtri strieborných striech.

U

V

Všetky húsky sa poprekoprcovali po priekope.

Vyskočil vyskočil, Vyskočilku preskočil, Vyskočilka vyskočila, Vyskočila preskočila.

Vojaci sú vyrukavičkovaní a veliteľ je najvyrukavičkovanejší.

Víly z vily vence vili a psy na ne vyli z vily .

Ž

Železo, železo, oželezilo si sa? Koleso, koleso, okolesilo si sa?

PRACOVNÝ LIST č. 2

Doplň chýbajúce slová v básni.

Ľubomír Feldek : Silvestrovská

Rok sa skončil, rok sa začal, sneží.

A ja sedím na Michalskej

Vyfúklo ma na samý jej vrchol.

Vyzerám tu, akoby som

Na vežu sa pozrel ktosi zdola.

Začul som ho, ako s hrôzou volá:

„Ratujte sa, z veže visí kvapka,

taká veľká ako slonia..... . “

Keď na vás tá kvapka z veže zletí,

osirejú vaše drobné!

Čo má nohy, všetko skryť sa beží.

Sneží a ja sedím na tej

Tam ma ráno zbadal švagor Ičo.

Švagor Ičo slúžil u

Hned' hasičskú trúbu k ústam kládol,

začal trúbit' a spúšťal ma

Vyfúkol mi nahor čisté áčko,

chytit' sa ho bolo pre mňa

Zniesol som sa z veže na tom áčku

pohodlne ako na

PRACOVNÝ LIST č. 3

Commedia dell' Arte

Odpovedz na otázky:

Ktorá krajina je kolískou Commedie dell' Arte?

.....

Čo je pre uvedený druh dramatického umenia typické?

.....

Pomocou čoho vytvárajú herci takéhoto divadla predstavenie?

.....

O čo sa opierajú postavy potulných mímov, žonglérov, jokulátorov a improvizátorov?

.....

Čo je v tomto umení dôležité?

.....

.....

.....

PRACOVNÝ LIST č. 4

Harlekýn a Kolombína

Charakterizuj **Kolombínu:**

Slúži u pána....., stará sa o jeho..... Oblieka si.....

Hrá na.....

Predstav nám **Harlekýna:**

Je tou jedného pána, veľmi,zaľúbený do

Má aj zlé vlastnosti:,,

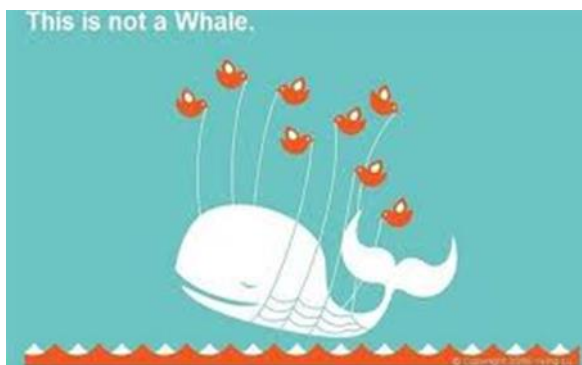
Nosí..... .

Harlekýn na love a nespokojná Kolombína

Harlekýn chytá ryby. Najskôr popisuje, ako vyzerá príroda okolo neho, a potom svoje rybárske náčinie.

Hodí háčik do vody a čaká. Vyruší ho blcha za košeľou. Pustí udicu, tá padá , Harlekýn ju zachytí , začne naháňať blchu. Nakoniec blchu chytí, zľutuje sa nad ňou a vloží ju do zápalkovej škatuľky. Príde Kolombína a Harlekýn jej blchu daruje. Zrazu sa z jazera vynorí veľryba.

Skúste príbeh dopísať a zahrat' krátku etudu.

.....

.....

.....

PRACOVNÝ LIST č. 5

Psychogymnastické hry

Pandorina čarovná skrinka

Deti sedia v polkruhu na jednej strane miestnosti, na opačnej strane je skrýša, v ktorej je tajomná skrinka. V skrinke je čosi ukryté.

Predstav si, čo by tam mohlo byť a opatrne sa ku skrinke priblíž, otvor ju a vyjadri radosť, že je to presne to, čo si si predstavoval. Ostatné deti hádajú, čo si si predstavoval. Môže to byť obľúbená hračka, drahokam, zvieratko...

Najmenší na svete

Vyjadri rečou tela, že si najmenší na svete. Môžeš sa schúliť do seba tak, aby si mal pocit, že ťa skoro niet.

Kráčanie po skle

Predstav si, že na podlahe je rozsypané sklo, ktoré nám môže poraniť nohy. Snažíme sa ochrániť si nohy, ale nemáme inú možnosť, musíme cez toto nebezpečné územie prejsť. Každý sa svojším spôsobom snaží bosý prejsť po skle.

PRACOVNÝ LIST č. 6

Jozef Gregor Tajovský: Ondrej

Téma: Práca s literárnym textom, kde hlavným hrdinom je človek z rómskeho prostredia s veľmi smutným osudom.

- Poviedka presiaknutá ľudskosťou
- Ťažký osud hlavnej postavy

1. Kto je Ondrej?.....

2. Charakterizuj hlavnú postavu:

.....
.....

3. V akom prostredí sa odohráva príbeh ?

.....
.....

4. Za čo sa Ondrej dostal do väzenia?

.....
.....

5. Prečo hlavný hrdina hovorí, že hriechy jeho počínajú sa jednou „ hnušnou hušou“?

.....
.....

6. Za kým najviac smútil?.....

7. Aká bola Róza?.....

8. Ako si Ondro chcel Rózu získať späť?.....

.....
.....

9. Čo všetko nasľuboval v liste adresovanom richtárovi?

.....
.....

10. Podarilo sa Ondrovi dostať z väzenia?.....

Doplň významy archaizmov z poviedky:

árešt.....mlatok.....

probovať.....fiškál.....

punkt.....lajster.....

PRACOVNÝ LIST č. 7

Dušan Dušek: **Zimomriavky**

Zamiloval som sa do Adelky, ale keby mi to Maťo nepovedal, ani by som o tom nevedel.

- Musí ti byť teplo,- povedal. - Hreje ťa to?
- Kde?
- V tebe. Keď ťa to hreje, si zamilovaný.
- Ale čo?
- Keď si na ňu spomenieš.
- V bruchu?

Spomenul som si, ako sa v zime na komíne zohrievali holuby, ako som ich videl z diaľky, ktorá od malička leží medzi mojím oknom a susednou strechou, ako bolo ráno a ako im vrany závideli. Vrany dosť často závidia. Stromom v záhrade závidia orechy a holubom na komíne, že sa vedia zohrievať, aj mačky sa vedia, aj psy a tuším aj sliepky, iba vranám býva zima- a každému závidia.

Od stredy som sa dosť často obzeral. Predtým som sa neobzeral, až v stredu som zistil, že je dobre, keď mám medzi hlavou a plecami krk.

Obzeral som sa za Adelkou.

Pri nastupovaní do autobusu som jej podal vrečko s prezuvkami, dotkli sme sa rukami, akurát bol utorok, až vtedy som zbadal, aké mám studené ruky. Maťo nič nezbadal. Išli sme zo školy- a ja som si hovoril, že studené ruky na studených sú vždy studené, ale na horúcich ešte studenšie. Keby som mal takú ruku ako Adelka, nepotreboval by som na ňu rukavicu ani vrečko v kabáte. Ale to by musela byť zima. A nebola. Už dávno bol jún, najteplejší mesiac- a ja som mal studené ruky.

Od stredy som sa začal obzerať. Na komíne som videl holuby, ako sa bijú a namiesto hrkútania hundrú ako moriaky, orechy už dávno mali listy, vrany odleteli za zimou. Bol som rád, že mám krk. Maťo sa ma spýtal: - Si, alebo nie si?

- Zamilovaný?
- Vopchal som si ruky pod tričko a skúsil, či mám teplé brucho: hrialo ako pahreba.
- Asi som.
- Máš sojky v hlave?

Pokrčil som pleciami, potom som ich narovnal a obzrel sa za Adelkou.

- Aké sojky?

A Maťo sa spýtal: - Už si jej to povedal?

- Nie. Čo?
- Že si do nej zamilovaný, keď si do niekoho zamilovaný, máš sojky v hlave. Opýtaj sa, koho chceš.

Nemal som v hlave nijaké sojky, ešte tak holuby alebo vrany, len som si spomenul na Adelkine ruky. Sojky si zabúdajú pierka za stuhami poľovníckych klobúkov.

- Myslíš, že som slepý?
- Skús, aké mám ruky, - povedal som.
- Musíš mať na nich zimomriavky.
- Tuším mám.
- Alebo husiu kožu.
- Mám.

Ale Maťo začal snívať. – Ja už som bol zamilovaný, koľko ráz- a čo z toho? Nič! Daj si povedať. Dostal som pár pätiiek, doma bitku – a to bolo všetko. Ani jej nič nehovor! Pokrčil som pleciami.

Maťo ožil a začal mi radiť: - Musíš si dať zmrzlinu, ináč sa ti v bruchu spraví dierka. Od horúčavy! Uvidíš! Aby som niečo videl, musel som sa obzrieť, od stredy som sa len obzeral. O päť minút sa ma spýtal: - Ešte ťa to neprešlo?

- Čo?
- Že na ňu myslíš.
- Na jej ruku?

Maťo si vzdychol.

- Na Adelu! Na celú!
- Čo ja viem?
- Tak jej to povedz!
- Ale čo?

Maťo iba mávol rukou. V piatok povedal, že holuby a vrany majú niečo spoločné – vedel, že to vie, ale nevedel si spomenúť. Varí sa z nich polievka. Na ruky mi naskočila husia koža, ale spomenul som si na Adelu a bolo mi lepšie. Husia koža zoskočila. Potom som sa ešte obzrel a už mi nič nebolo. Aj Maťo sa obzrel a začal ma ľutovať.

Poobede povedal: - Ideme na zmrzlinu! Kúpiš mi jednu veľkú a ja ti ukážem , čo máš robiť! Kúpil som mu dve veľké, vlastne iba jednu, ale zjedol aj moju veľkú. Aj tak mi bolo zima. Už dávno bol jún, najteplejší mesiac – a slnka nikde.

1. K akému literárnemu druhu patrí ukážka?.....
2. Z dialógu vyplýva, že (hlavný hrdina)
 - a) sa zalúbil
 - b) má problémy s krkom
 - c) je zimomravý
3. Ako sa podľa Maťu prejavuje láska?.....
4. Urobíme si dramatizáciu textu .
5. Rozdelíme si roly a zahráme krátku etudu podľa zdramatizovaného textu.

Zoznam bibliografických odkazov

1. Tajovský, Jozef- Gregor . : Horký chlieb. Bratislava: Mladé letá,
1990. 182 s. ISBN 80- 06- 00284 – 3

2. Bílik, R. , Dašková, K. : Prísne nepovinné. Bratislava:
Vydavateľstvo Q 111, 1999. 315 s. ISBN 80- 85401- 80 – 0

<http://www.bing.com/search?q=www.jazykolamy>

Spracovala: Mgr. Miroslava Demeterová, ZŠ Hodruša- Hámre